

Penedon suomalaisiirtokunnan 75-vuotisjuhla 17.4.2004

Brasilian Penedossa sijaitseva suomalaissiirtokunta viettää kuluvana vuonna 75-vuotis-juhlaansa. Erilaisia kulttuuri- ja muita tilaisuuksia järjestetään pitkin vuotta. Niiden suunnittelusta vastaa paikallinen Suomi-klubi, joka oli järjestänyt myös klubitalossa lauantaina 17.4.2004 pidetyn pääjuhlan. Suomen Brasilian suurlähetystö osallistui järjestämällä suurlähettiläspari Hannu ja Paula Uusi-Videnojan isännöimän vastaanoton.

Pääjuhlaan osallistui lähes 500 paikkakuntalaista ja Penedon ystävää mm. Rio de Janeirosta ja São Paulosta. Ohjelmassa oli Suomi-klubin puheenjohtajan Helena Hildénin tervetulosanat ja suurlähettiläs Hannu Uusi-Videnojan puheenvuoro, johon sisältyi myös Tasavallan Presidentin terveisten ja kulttuuriministeri Tanja Karpelan lähettämän valtiovallan tervehdyksen esittäminen. Juhlapuheen piti Brasiliassa kahteen otteeseen 1970-luvulla ja suurlähettiläänä 1982–87 palvellut Pekka J. Korvenheimo, joka oli aikanaan paljon yhteydessä Penedon suomalaisiin. Muita tervehdyksiä esittivät Suomi-Seuran toiminnanjohtaja Paula Selenius, ”Penedon piispaksi” kutsuttu rovasti Jaakko Kuusinen (toimii nykyisin Espanjan Aurinkorannikon suomalaisten parissa), Suomi-Brasilia seuran varapuheenjohtaja Pertti Ranta ja Itatiaian kunnan edustaja. Kulttuuriantia toivat kansantanssiryhmät ”Penedon parhaat” ja ”Penedon kansantanssin ystävät”, helsinkiläinen ”Brage” ja turkulainen ”Virsut”. Illan päättivät yleiset tanssit, kuten aina lauantaisin Suomi-klubilla. Suurlähetystön valokuvanäyttely ”Valoa erämaassa” oli esillä klubitalolla.

Sunnuntaina 18.5. rovasti Jaakko Kuusinen piti klubilla suomalaisen jumalanpalveluksen ehtoollisineen, minkä jälkeen siirryttiin 10 kilometrin päässä sijaitsevan Resenden kaupungin hautausmaalle muistotilaisuutta varten. Siellä on erillinen alue suomalaisille, joita on haudattu sinne noin 60–70.

Pääjuhlassa pidetyissä puheissa ja tervehdyksissä käsiteltiin suomalaisen Brasilian-siirtolaisuuden historiaa, Penedon nykypäivää ja tulevaisuuden haasteita. Vuonna 1929 ja sen jälkeisinä vuosina paikkakunnalle muuttaneita suomalaisia pioneereja elähdyttivät

idealismi ja kasvissyönnin aate. Monet pettyivät paikallisiin olosuhteisiin, kahviplantaasina toimineen maaperän soveltumattomuuteen perinteiseen maanviljelykseen ja muihin vaikeuksiin, ja palasivat Suomeen. Siirtokunta pysyi kuitenkin hengissä ja kun tieyhteydet ja muu infrastruktuuri 1950- ja 60-luvuilla parantui, luonnonkaunis Penedo muodostui Rio de Janeiron ja São Paulon suurkaupunkien asukkaiden viikonloppumatkojen turistikohteeksi. Matkailu (hotellit ja majatalot, Pikku-Suomi kauppakeskus ja muut erikoiskaupat) muodostaakin nyt ja tulevaisuudessa Penedon tärkeimmän elinkeinon.

Juhlapuheissa arvioitiin suomalaisen identiteetin ja kulttuuriperinnön säilymisen mahdollisuuksia Penedossa tilanteessa, jossa suomea puhuvien määrä jatkuvasti vähenee (nykyisin noin 60–70 henkeä). Vaikka Penedossa ei olekaan suomen kielen opetusta, on ollut mielenkiintoista havaita, että siirtolaisten toisen ja

Suomesta Penedon siirtokunnan 75-vuotisjuhliin saapuneet kansantanssijat esiintyvät Pikku-Suomen juhlatorilla 17.4.

kolmannen polven jälkeläiset ovat alkaneet yhä enemmän kiinnostua suomalaisista juuristaan. Suomi-museo ja kirjasto tarjoavat osaltaan tietoa niin menneestä kuin nyky-Suomestakin.

Penedoon on viime vuosina muuttanut joitakin suomalaisia eläkeläisiä. Suomalaiset matkanjärjestäjät tuovat vuosittain noin 15 000 matkailijaa tilauslennoilla Brasilian koillisrannikolle. Pieni osa näistä turisteista vierailee Rion käyntinsä yhteydessä myös Penedossa. Trooppiset olosuhteet tarjoava Penedo saattaa jatkossa houkuttaa lisää suomalaisia viettämään ainakin osan vuotta paikkakunnalla.

Suomi-Brasilia seura ja Suomi-klubi ovat aloittamassa uuden ekologia- ja kulttuuritalon rakentamista klubin omistamalle tontille. Rakennushankkeelle on saatu ulkoasianministeriön kansalaisjärjestömäärärahoja.

Penedo tunnetaan Brasiliassa eksoottisena ”Pikku-Suomena”. Se edustaa ja esittelee olemassaolollaan ja harrastustoiminnallaan suomalaisia kulttuuriperintöä. On tärkeää, että se saa toiminnalleen valtiovallan tuen ja arvostuksen, kuten nyt tapahtui 75-vuotisjuhlassa. Suurlähetystö pitää omalta osaltaan tiivistä yhteyttä Penedon Suomi-klubiin, ja pyrkii soveltuvien osin sisällyttämään suomalaisten viranomaisten Brasilian vierailujen ohjelmaan myös käynnin Penedossa. Edustusto lahjoitti keväällä Suomi-klubille kiertonäyttelynsä ”Finnish Dimensions”.

Suomalainen taiteilijaryhmä ”Revontulet” järjesti Rio de Janeirossa 19.4. taidenäyttelyn, joka kuului Penedon juhluvuoden tapahtumiin. Kaikkiaan 17 suomalaista ja yksi brasilialainen taiteilija toi töitään näyttelyyn. Paikalle oli saapunut 12 taiteilijaa, jotka vierailivat matkansa aikana riolaisessa slummissa. Tarkoituksena on myöhemmin järjestää brasilialaisten taiteilijoiden näyttely Helsingissä ja kerätä varoja slummitusten auttamiseksi. Suurlähettiläs Uusi-Videnoja avasi näyttelyn ja suurlähetystö kustansi avajaisvastaanoton.

Hannu Uusi-Videnoja

Penedolainen Hilkka Wikman (5. oik.) kertomassa juhluvieraille penedolaisten historiaa Resenden suomalaisella hautausmaalla 18.4.

Vieraita suurlähetystön järjestämällä kutsuilla vastaanottamassa (oik.): Penedon Suomi-klubin puheenjohtaja Helena Hildén, Suomen suurlähettiläs Brasiliassa Hannu Uusi-Videnoja, rouva Paula Uusi-Videnoja ja varakonsuli Ritva Palmu.

